

URANOVÝ OBČASNÍK

Vydává spolek Naše budoucnost bez uranu, z. s.

2/2015

Dobrý den, do rukou se vám dostává druhé číslo Uranového občasníku, ve kterém bychom vás chtěli informovat o aktuálním dění kolem plánovaného otevření uranového dolu na ložiscích Brzkov – Věžnice (HB). Na následujících stranách vám proto chceme shrnout nejdůležitější nová fakta. Občasník vydává za podpory obce Brzkov spolek Naše budoucnost bez uranu, z. s.

Prosinec 2014: Vládní uranový dárek - chystejte těžbu u Brzkova

Čas Vánoc je již delší dobu za námi, užili jsme si je v poklidu, pohodě a s těmi nám nejbližšími, odpočívali jsme a nabírali síly do dalších dní. Avšak vláda nezhálela ani 22.12.2014 a na svém jednání, které většina jistě v předvánoční shonu ani nezaznamenala, přijala plán ministra průmyslu Jana Mládky na **zahájení schvalovacího procesu**, na jehož konci má být nový uranový důl mezi obcemi Brzkov a Věžnice.

Vláda rozhodnutí přijala na základě zkreslených argumentů, na které jsme upozornili, ale zřetel na naše výzvy brán nebyl. Nesrovnalost najdeme také v současné **surovinové politice státu**, která počítá s postupným útlumem těžby uranové rudy a sanací nemalých následků té minulé. Ministerstvo argumentovalo i **zvýšením zaměstnanosti** v regionu a v podkladové studii pro vládu uvádí hodnoty 10 až 11 % nezaměstnanosti v dotčených okresech. Jsou to nesmyslná čísla, dlouhodobě je zde nezaměstnanost nižší, než je průměr ČR. V Brzkově je nezaměstnanost nízká i v zimních měsících k 31.1.2015 byla 3,4 %, ve Věžnicích 1,8 %, v Polné 6,9 % a v Přibyslavi 6,8 %. Je zde obava, že po krátké době těžby uranu vznikne vážný problém s nezaměstnanými horníky. Dalším argumentem je **energetická bezpečnost státu** (= dostupnost dostatečných dodávek za přijatelné ceny), faktem zůstává, že velká část technologických procesů vedoucích k výrobě palivových tyčí se odehrává v zahraničí, soběstační tak stejně nebudeme.

Co pro nás rozhodnutí konkrétně znamená? Státní podnik DIAMO má uskutečnit na ložisku další geologické průzkumy, rozšířit ochranu ložisek na úkor obcí, připravit projekt a získat územní rozhodnutí na stavbu. S otevřením ložiska Brzkov souvisí i generální rekonstrukce chemické úpravny v Dolní Rožínce a navýšení kapacity zdejších odkališť. Na tamní odkaliště se má převážet vytěžený materiál z Brzkova pomocí nákladních aut a vlaků. Z Brzkova se tak denně odveze 36 velkých kontejnerů, které se na přibyslavském nádraží budou překládat na vlaky a pokračovat dál na úpravnu do Rožínky. Celá schválená příprava těžby nebude zadarmo, odhaduje se na 2 miliardy korun. V následující tabulce naleznete jaké procesy mají otevření dolu předcházet.

Schvalovací a projektová příprava pro exploataci (= těžba) ložiska

P.č.	Proces	Termín
1.	Aktualizace surovinové politiky státu	06/2015
2.	Rozšíření chráněného ložiskového území	08/2015
3.	Stanovení průzkumného území	10/2015
4.	Schválení projektu geologického doprůzkumu	12/2015
5.	Zpracování projektu pro územní rozhodnutí	08/2015
6.	Posouzení vlivů na životní prostředí (EIA)	10/2016
7.	Schválení územního rozhodnutí	09/2017
8.	Rozhodnutí vlády o formě financování výstavby dolu	01/2018
9.	Řešení střetů zájmů	06/2018
10.	Návrh a stanovení dobývacího prostoru	08/2018
11.	Zpracování projektu na výstavbu a provoz dolu (+POPD)	10/2018
12.	Stavební povolení k výstavbě dolu	12/2018
13.	Povolení k hornické činnosti pro ložisko Brzkov	03/2019
14.	Ostatní potřebná povolení (odběr výbušnin, úprava rud, radiační ochrana)	06/2019

Pozn. body č. 1 a 8 jsou v kompetenci vlády ČR.

K bodu 1.: Surovinová politika ČR

Současná surovinová politika ČR, jak bylo uvedeno výše, hovoří v náš prospěch – s další těžbou uranu již nepočítá. Nová by však měla být schválena do několika měsíců.

K bodu 2.: Rozšíření chráněného ložiskového území

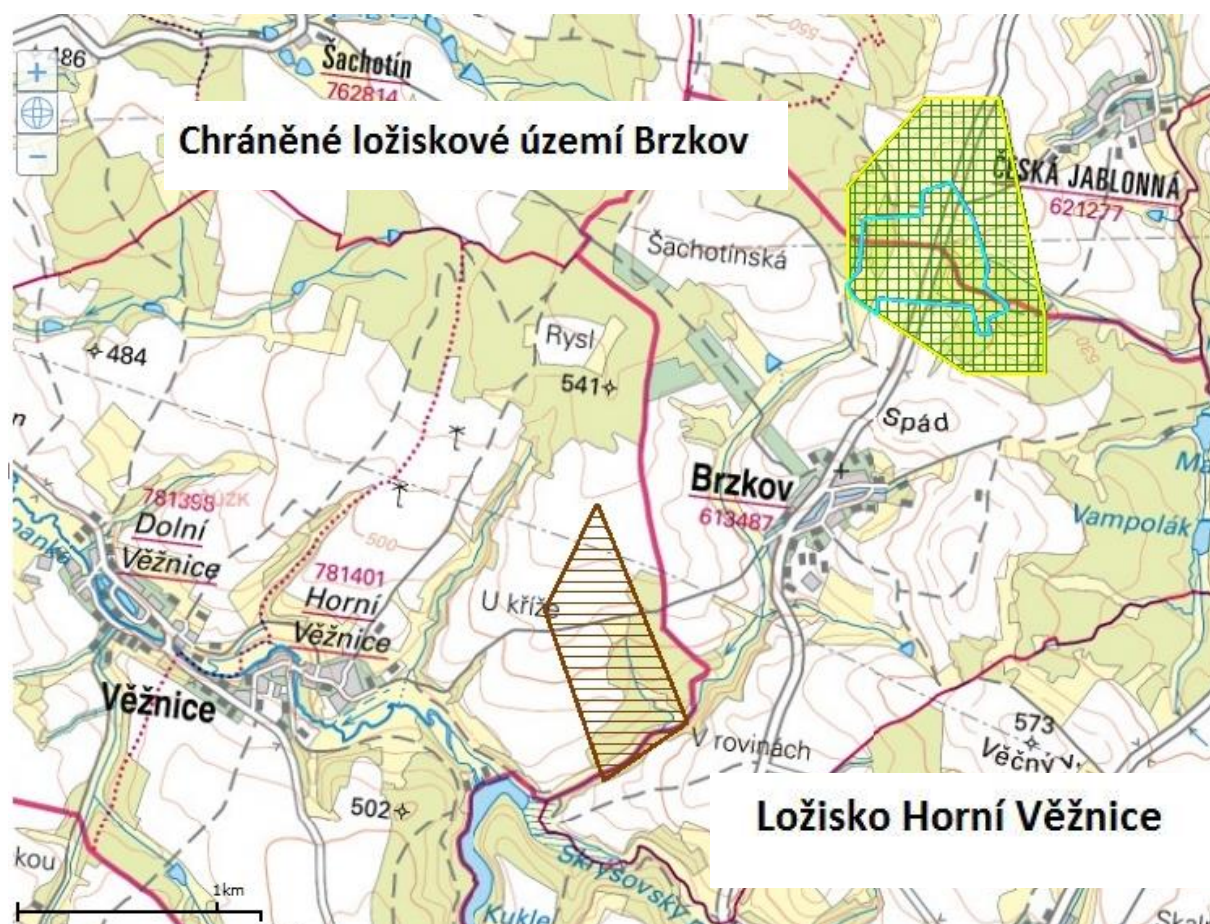
Do řízení týkající se **rozšíření chráněného ložiskového území na katastru Horní Věžnice** nemůžeme nijak zasahovat, tento krok tedy zřejmě bude schválen.

® **Co je to CHLÚ?** Chráněné ložiskové území zajišťuje ochranu ložiska proti znemožnění nebo ztížení jeho budoucího využívání, na takovém místě je od chvíle vyhlášení chráněného území omezena stavební činnost.

® **Kdo rozhoduje?** O stanovení chráněného ložiskového území rozhoduje Ministerstvo životního prostředí po projednání s dotčenými orgány státní správy. Účastníkem řízení je pouze návrhové (st. Podnik DIAMO).

® **Průběh řízení:** V průběhu řízení musí být provedeno ústní jednání podle potřeby spojené s místním šetřením. Zájmy ochrany životního prostředí tak mohou v tomto řízení hájit pouze příslušné orgány státní správy formou svých stanovisek. Tato stanoviska mohou být uplatněna nejpozději při ústním jednání, jinak k nim ministerstvo nemusí přihlížet.

Mapa chráněného ložiskového území Brzkov a ložiska Horní Věžnice:

® **Proč nesouhlasíme?** Omezení účastenství pouze na navrhovatele lze považovat za protiústavní odepření možnosti ochrany práv a právem chráněných zájmů dotčených osob. Stanovení chráněného ložiskového území je podstatným zásahem především do vlastnických práv fyzických a právnických osob, jejichž pozemky a stavby se nachází na vymezeném území. Vlastníkům nemovitostí je podstatným způsobem omezeno právo s pozemkem nakládat.

K bodu 3.: Stanovení průzkumného území

® **Co je to průzkumné území?** Získání průzkumného území je první a mnohdy nejdůležitější krok k osvojení výhradního ložiska nerostných surovin. Žádost a dokumentace pro stanovení průzkumného území se zpracovává podle § 4 zák. 62/1988 Sb., v platném znění.

® **Kdo rozhoduje?** O žádosti o stanovení průzkumného území rozhoduje Ministerstvo životního prostředí ČR.

® **Kdo je účastník řízení?** Kromě žadatele o stanovení průzkumného území a obce, na jejímž území je návrh průzkumného území situován, jsou účastníky tohoto správního řízení i další osoby, kterým postavení účastníka přiznává zvláštní zákon – zapsaný spolek. Co se týče účasti vlastníků dotčených pozemků v řízení o stanovení průzkumného řízení, tato ze zákona nevyplývá. Skutečnost, že se však vlastníci nemohou účastnit správního řízení, které může mít značně nepříznivý (byť nepřímý) dopad na předmět vlastnictví, je možné považovat za protiústavní. Je tedy možné doporučit, aby se vlastník pozemku přihlásil správnímu orgánu jako účastník. Provádění samotných geologických prací ve stanoveném průzkumném území je pak možné pouze po dohodě s vlastníkem (§14 zákona o geologických pracích). Pokud k takové dohodě nedojde, může krajský úřad rozhodnout o omezení vlastnického práva. Toto rozhodnutí lze však vydat pouze ve veřejném zájmu, není-li v rozporu se státní surovinovou politikou, v nezbytném rozsahu, na určitou dobu, a za náhradu (§14 odst. 2 zákona o geologických pracích).

® **Existuje ochrana vlastníků pozemků?** Další ochrana vlastníků dotčených pozemků spočívá v odpovědnosti za škodu subjektů provozujících geologické práce, jejich povinnosti uvést pozemek po skončení těchto prací do původního stavu a případně pozemky rekultivovat.

V ostatních plánovaných procesech se obec Brzkov i spolek Naše budoucnost bez uranu, z. s. budou i nadále snažit být účastníky řízení probíhajících v souvislosti s plánovaným otevřením dolu.

Studie proveditelnosti

Studie proveditelnosti je souhrnná zpráva, kterou zpracoval státní podnik DIAMO na základě požadavku Vlády ČR z roku 2012. Dle údajů ve studii přijala vláda v prosinci **návrh dalšího postupu těžby**, který předložil ministr Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO) Jan Mládek, čímž dala zelenou zahájení přípravných kroků k otevření dolu. Celá studie se skládá ze sedmi částí (Surovinová základna, Technické řešení otvírky a těžby ložiska, Úpravna rudy, Oblastní vztahy, Investice, Ekonomické hodnocení, Závěry a doporučení). Najdeme zde přesně vypočtené množství zásob, popis povrchových areálů, průběh přípravných prací a přípravu dobývání ložiska, technologický postup na chemické úpravně, dopad dolu na obyvatele a zhodnocení ekonomické výhodnosti těžby.

Na úseku Brzkov jsou projektovány mimo jiné tyto povrchové objekty: těžní věž, šachetní budova, administrativní budova, skaldy nafty a olejů, skald plynu, čerpací stanice a kalové jímky, nádrž vyčištěné důlní vody a požární nádrž, čerpací stanice a kalové jímky, regulační stanice zemního plynu, skládka nízkoaktivních rud, sklad výbušnin.

Na úseku Horní Věžnice jsou projektovány následující povrchové objekty: těžní věž, šachetní budova, oběh vozů, strojovna, šatna a umývárna, trafostanice, rozvodna, skald a dílna, sběrná jímka odpadních vod, vrátnice, kompresorovna, kancelář a další.

Jelikož se jedná o rozsáhlou studii, nabízíme vám ji proto na našich webových stránkách ke stažení. Jen několik málo našich postřehů uvádíme zde:

„Doprava: Přeprava veškerého materiálu během výstavby povrchových areálů důlních úseků i v době exploatace ložiska bude na oba důlní úseky prováděna nákladními automobily.“ Během výstavby areálů na katastru území Horní Věžnice budou automobily jezdit přímo přes obec, zda přes Brzkov nebo Věžnici studie neuvádí. **„Přeprava rudniny na chemickou úpravnu v Rožné bude kombinovaná. Na dole bude rudnina naložena do ocelových kontejnerů a na nákladních automobilech převezena do Přibyslavi.“** Mělo by se jednat o cca 36 kontejnerů s radioaktivním materiálem denně.

„Sociální vztahy: Do okresů v okolí ložiska Brzkov, (kde je vysoká nezaměstnanost a tím i dílčí sociální napětí) přinese tato pracovní příležitost cca 130 mil. Kč hrubých mezd za rok, a to po dobu cca 20 let.“ Jak již bylo uvedeno výše, nezaměstnanost v okolí dolu zdaleka nedosahuje hodnot uvedených ve studii. Nemyslíme si ani, že by v našem regionu bylo sociální napětí způsobené nezaměstnaností.

„Povrch: Prach obecně a radioaktivní prach z těžené uranové rudy bude zneškodňován. Budou projektovány bezprašné vozovky, budou navrženy ozeleněné plochy. Území používaných vozovek a míst zdroje prášení (např. halda nebo technologické uzly) budou zkrápěny. Uranová ruda při převozech bude zakryta plachtami, v případě delších přepravných tras budou použity uzavřené kontejnery.“ Neradioaktivní materiál může být vozen na nezakrytých nákladních autech všemi směry. Znamenalo by to tak zvýšení dopravy pro celé okolí.

„Voda: Po celkovém rozfárání ložiska lze očekávat přítok do dolu Brzkov cca 15 – 20 l/s důlních vod. Vody budou silně mineralizované (cca do 800 mg/l), budou kontaminovány U a ²²⁶Ra.“ 54 000 l vody /hod nám může chybět v našich studních.

„Provoz dolu: Ovzduší bude dále zatíženo výstupem radonu z dolu a tuhých znečišťujících látek s obsahem přírodních radionuklidů. Tuhé znečišťující látky budou eliminovány zkrápěním a to jak na povrchu tak i v podzemí. Ostatní emise radionuklidu radonové řady budou ředěny rozptylem... Z dolu při jeho větrání bude unikat radon a další radioaktivní prvky. Tento problém se bude řešit rozptylem a bude dodržena dostatečná vzdálenost od trvalých míst osídlení.“ Nejbližší obydlí je od dolu vzdálené pouhých 800 m. Automobily budou jezdit v přímé blízkosti domů, ale dle studie nás hluk trápit nebude. **„Emise hluku: Celý areál dolu je dostatečně vzdálený od obydlených objektů, proto není nutné přijímat žádná technická opatření.“**

Na závěr je studie optimistická a dočteme se, že žádných dopadů se bát nemusíme. Souhlasíte? „**Ovlivnění obyvatel v okolí: Obyvatelé nejbližších obcí – Brzkov, Věžnice, Česká Jablonná NEBUDOU podle předběžného vyhodnocení provozem ani výstavbou dolu ovlivněni (jedná se o odlehlou výstavbovou lokalitu).**“

Jednání v Bystřici nad Pernštejnem 17. 2. 2015

Zástupci obce Brzkov i spolku Naše budoucnost bez uranu, z. s. byli přizváni do Bystřice nad Pernštejnem k odbornému setkání k otázce těžby uranu v České republice. Jednání, které svolal hejtman Kraje Vysočina Jiří Běhounek, se zúčastnili představitelé MPO, státního podniku DIAMO, agentury CzechInvest a také zástupci dotčených obcí a Kraje Vysočina. Jednalo se o první oficiální jednání týkající se otevření nového uranového dolu, na které jsme byli přizváni. Celá diskuse měla směřovat k sepsání připomínek, návrhu dalšího postupu a objasnění postojů jednotlivých samospráv. Čas ukáže, do jaké míry bude na naše argumenty brán zřetel.

Proběhlé a plánované akce

® **Billboard na KD Brzkov** – na kulturní dům v Brzkově byl umístěn velký protestní billboard o rozměrech třikrát dva metry s nápisy „Přírodu ano, těžbu ne! Stop těžbě!“ Je to další způsob a možnost, jak zviditelnit náš postoj k těžbě uranu. Doufáme, že bude každého projíždějícího Brzkovem upozorňovat na náš problém s plánovanou těžbou. Akci podpořila NADACE VIA, děkujeme!

® **Úklid obce** – Dne **11. dubna 2015** se uskuteční úklid obce Brzkov a jejího okolí. Akci „Čistá Vysočina 2015“ podpoří Kraj Vysočina, který paradoxně na podzim schválil jeden z prvních kroků v procesu otevření dolu, když bez připomínek odsouhlasil plochu pro těžbu v Politice územního rozvoje.

® **Informativní schůzka se zástupci okolních obcí, státního podniku DIAMO, MPO a Kraje Vysočina 11. 3. 2015 od 18:00 hod v KD Brzkov:**

Beseda na téma:

SEZNÁMENÍ SE STUDIÍ PROVEDITENOSTI

OTVÍRKY LOŽISKA BRZKOV

11. 3. 2015 18:00 hod v KD Brzkov

Zúčastní se zástupci okolních obcí, Kraje Vysočina, státního podniku DIAMO a Ministerstva průmyslu a obchodu